

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **R. M.**, zast. JUDr. Ing. Jakubem Backou, advokátem, se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy**, se sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 1. 2018, č. j. KRPA-2773-17/ČJ-2018-000022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 13. 3. 2018, č. j. 4 A 3/2018 - 47,

takto:

I. V řízení **se pokračuje.**

II. Kasační stížnost **se zamítá.**

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Ing. Jakubu Backovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů za řízení o kasační stížnosti v částce 4.114 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalovaná v záhlaví uvedeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) rozhodla podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění. Dobu zajištění stanovila na 30 dnů ode dne omezení osobní svobody.

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalované žalobu u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji shora uvedeným rozsudkem zamítl.

[3] Uvedl, že žalovaná vydala napadené rozhodnutí na podkladě dostatečně zjištěných skutečností; je totiž nepochybné, že žalobce nevycestoval z území České republiky v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění ze dne 30. 11. 2017, č. j. KRPA-439874-16/ČJ-2017-000022. Žalovaná v napadeném rozhodnutí zvážila i možnost uložení zvláštních opatření za účelem vycestování podle § 123b zákona o pobytu cizinců, přičemž dospěla k závěru o jejich nevyužití, neboť žalobce je bezdomovcem a nedisponuje žádnými finančními prostředky.

[4] K žalobní argumentaci týkající se přijatelnosti žalobcova zajištění s ohledem na jeho zdravotní stav - omrzliny dolních končetin – a vystavení nelidskému a ponižujícímu zacházení v prostorách zařízení pro zajištění cizinců městský soud na podkladě skutečností obsažených ve správním spise vyslovil, že žalobcův zdravotní stav nebyl podle sdělení lékařů v době, kdy bylo rozhodováno o jeho zajištění takový, že by mu bránil v pobytu v podmínkách zajišťovacího zařízení. Nebylo také možné dovodit, že by v době rozhodování žalované byl žalobce na invalidním vozíku, jelikož z úředního záznamu vyplývá, že se na ulici, kde pobýval, bez problémů sám chůzí pohyboval. Městský soud také nepřisvědčil žalobcově tvrzení, že podmínky zajištění cizinců jsou nelidské nebo ponižující, neboť mu bylo ihned poté, co byl hlídkou Policie České republiky kontrolován a zajištěn, zabezpečeno lékařské vyšetření; v době kdy žil na ulici přitom žalobce svůj zdravotní stav nepovažoval za natolik závažný, aby sám lékařské ošetření vyhledal. Nadto byla žalobcova argumentace ohledně nedostatečných podmínek pro pobyt osob se zdravotním postižením v zařízení pro zajištění cizinců vedena v obecné rovině, neboť žalobce neuvedl, jaké podmínky by mělo v jeho konkrétním případě toto zařízení splňovat a nesplňuje. Městský soud tudíž neshledal důvodnou žalobcovu námitku, že jeho zajištění není možné z důvodu jeho nepříznivého zdravotního stavu a hrozícího vystavení nelidskému a ponižujícímu zacházení v zařízení pro zajištění cizinců; v zařízení pro zajištění cizinců je poskytována standardní zdravotní i sociální péče a není sporu o tom, že úkolem Správy uprchlických zařízení je nabídnout zajištěným osobám odpovídající a důstojné podmínky.

III.

[5] Proti rozsudku městského soudu nyní žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí kasační stížností z důvodu obsaženého v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Navrhuje napadený rozsudek, jakož i napadené rozhodnutí, zrušit.

[6] Stěžovatel konkrétně v kasační stížnosti nesouhlasí se závěrem žalované, kterému přisvědčil i městský soud, že v jeho případě byly splněny podmínky k vydání rozhodnutí o zajištění podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Má za to, že jeho zajištění bylo nepřijatelné, a to zejména s ohledem na jeho zdravotní stav – omrzliny na nohou. Zařízení pro zajištění cizinců totiž nedisponuje dostatečnými materiálními podmínkami, z čehož stěžovatel dovozuje, že by zde mohl být vystaven nelidskému a ponižujícímu zacházení.

[7] Stěžovatel zdůrazňuje, že skutečnost, že před umístěním do zařízení pro zajištění cizinců pobýval na ulici v katastrofálních podmínkách, nemůže aprobovat jeho nezákonné zajištění, či přinejmenším to, že se žalovaná nikterak s jeho zdravotním omezením (postižením) v napadeném rozhodnutí nevypořádala. Podle stěžovatele není zařízení pro zajištění cizinců přizpůsobeno pro pobyt osob se zdravotním postižením. S ohledem na to, že byl od okamžiku svého zajištění odkázán na invalidní vozík, poukazuje stěžovatel na to, že prostor, kde jsou zajištěné osoby ubytovány, není tomuto vozíku uzpůsoben. K tomu uvádí, že zachování přiměřených materiálních podmínek zajištění představuje jedno z kritérií, jehož naplnění je nezbytné pro zachování souladu rozhodnutí o zbavení svobody s Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a související judikaturou Evropského soudu pro lidská práva. Stěžovatel konkrétně odkazuje na čl. 3 a čl. 5 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, z nichž vyvozuje, že zajištěný cizince nesmí být mučen a podroben nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, a rovněž že místo a podmínky zajištění musejí být vhodně uzpůsobeny, a to i z hlediska dostupné zdravotní péče. Stěžovatel je tedy názoru, že žalovaná měla v napadeném rozhodnutí povinnost zabývat se vhodností jeho zajištění v zařízení pro zajištění cizinců s ohledem na to, zda jsou zde dostatečné podmínky vzhledem k jeho zdravotním obtížím.

[8] Stěžovatel má tudíž pro právě uvedené za to, že je nepřijatelné, aby byl s ohledem na své zdravotní postižení zajištěn v nevhodných podmínkách zařízení pro zajištění cizinců; Napadené rozhodnutí ani napadený rozsudek, který je aprobuje, tudíž nemohou obstát.

IV.

[9] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

V.

[10] Nejvyšší správní soud v průběhu kasačního řízení zjistil, že zajištění stěžovatele založené napadeným rozhodnutím bylo ukončeno dne 10. 1. 2018.

[11] Usnesením ze dne 5. 10. 2018, č. j. 4 Azs 142/2018 - 19, Nejvyšší správní soud řízení vedené pod nadepsanou spisovou značkou přerušil, jelikož usnesením ze dne 23. 11. 2017, č. j. 10 Azs 252/2017 - 43, byla kasačním soudem předložena Soudnímu dvoru Evropské unie předběžná otázka, zda *„[b]rání výklad čl. 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU (Úř. věst. L 180, 29. 6. 2013, s. 96) ve spojení s čl. 6 a 47 Listiny základních práv Evropské unie takové vnitrostátní právní úpravě, která znemožňuje Nejvyššímu správnímu soudu přezkoumat soudní rozhodnutí ve věcech zajištění cizince poté, co je cizinec ze zajištění propuštěn?“*, přičemž tato předběžná otázka byla rozhodující pro další postup ve věci.

[12] Ústavní soud nálezem ze dne 27. 11. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 41/17, § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců zrušil pro jeho rozpor s ústavním pořádkem. Překážka řízení proto odpadla i přes to, že dosud nebylo rozhodnuto o předběžné otázce, pro kterou bylo řízení přerušeno. Nejvyšší správní soud proto podle § 48 odst. 6 s. ř. s. rozhodl, že se v řízení pokračuje.

VI.

[13] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[14] Kasační stížnost není důvodná.

[15] Podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců je *„[p]olicie (...) oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud (...) c) cizinec nevycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění.“*

[16] Ze správního spisu se podává, že žalovaná rozhodnutím ze dne 30. 11. 2017, č. j. KRPA-439874-16/ČJ-2017-000022, uložila stěžovateli podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona o pobytu cizinců správní vyhoštění a stanovila dobu, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce 1 rok. Současně mu podle § 118 odst. 3 téhož zákona stanovila dobu k vycestování v délce 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, tj. od 30. 11. 2017. Dne 2. 1. 2018 byl stěžovatel zajištěn hlídkou Policie České republiky, místního oddělení Žižkov, podle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, neboť bylo zjištěno, že má na území České republiky zakázán pobyt. Dne 3. 1. 2018 vydala žalovaná napadené rozhodnutí, kterým stěžovatele zajistila za účelem správního vyhoštění, a to na dobu 30 dnů ode dne omezení osobní svobody. Dne 9. 1. 2018 podal stěžovatel v Zařízení pro zajištění cizinců Balková, v němž byl umístěn, žádost o azyl ve smyslu § 3a písm. a) bod 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Ministerstvo vnitra zkoumalo v souladu s § 46a téhož zákona, zda jsou dány důvody zajištění stěžovatele v zařízení pro zajištění cizinců, přičemž dospělo k závěru, že s ohledem na to, že je stěžovatel osobou se zdravotním postižením, tyto dány nejsou. Dne 10. 1. 2018 bylo proto zajištění stěžovatele podle § 127 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců ukončeno a stěžovatel převezen do Přijímacího střediska Zastávka. Ze sdělení žalované ze dne 6. 2. 2018 je dále zřejmé, že stěžovatel byl následně v péči Nemocnice Ivančice, Léčebně dlouhodobě nemocných.

[17] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že žalovaná i městský soud učinily nesprávný závěr o možnosti jeho zajištění v zařízení pro zajištění cizinců, neboť dostatečně nezohlednily skutečnost, že trpí zdravotními obtížemi – má omrzliny na nohou – a od okamžiku zajištění byl zcela odkázán na používání mechanického invalidního vozíku, přičemž zařízení pro zajištění cizinců není pro osoby se zdravotním postižením dostatečně materiálně vybaveno. Stěžovatel má za to, že žalovaná měla v napadeném rozhodnutí zvažovat, zda je v zařízení pro zajištění cizinců poskytována dostatečná zdravotní péče vzhledem k jeho zdravotním obtížím.

[18] Ohledně možnosti zajištění stěžovatele vzhledem k jeho zdravotnímu stavu vycházela žalovaná z protokolu o podání vysvětlení ze dne 3. 1. 2018 a lékařské zprávy z vyšetření, ke kterému byl stěžovatel odvezen dne 2. 1. 2018. V odůvodnění napadeného rozhodnutí konkrétně uvedla, že *„[k]e zdravotnímu stavu cizinec uvedl, že se cítí zdráv, akorát má problémy s nohama, neboť vlivem pobývání venku bez domova si způsobil omrzliny dolních*

končetin. Cizinec byl dne 03.01.2018 ošetřen v Nemocnici na Bulovce, na chirurgii, kdy dle lékařské zprávy je cizinec schopen pobytu v policejní cele a taktéž cestovat. Cizinec je mobilní a může chodit."

[19] Nejvyšší správní soud k uvedenému poznamenává, že ačkoliv ze správního spisu [viz záznam k případu omezení svobody ze dne 2. 1. 2018 (čl. 9) nebo úřední záznam ze dne 2. 1. 2018 (čl. 10)] vyplývá, že stěžovatel byl dne 2. 1. 2018 odvezen k lékařskému vyšetření do Thomayerovy nemocnice, ve správním spise není založená lékařská zpráva o vyšetření v tomto zařízení (je zde pouze propouštěcí zpráva z Nemocnice Na Bulovce ze dne 30. 11. 2018 odkládající stěžovatelovu hospitalizaci v době od 28. 11. 2017 do 30. 11. 2017). Z obsahu spisu však lze dovodit, že stěžovatel nebyl v Thomayerově nemocnici přijat k hospitalizaci a ihned po vyšetření byl odvezen zpět do policejní cely. V protokolu o podání vysvětlení ze dne 3. 1. 2018 je také uvedeno, že stěžovatel na otázky ohledně jeho zdravotního stavu uvedl, že se cítí být zdráv, může normálně pracovat, s ničím se neléčí, jen má nyní něco s nohama, ale pustili ho z nemocnice, že je v pořádku a může bez problému odcestovat.

[20] Z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 150, vyplývá, že „ *I. Správní orgán má povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné. II. O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu.*" Jestliže by tedy správní orgán zjistil, že vyhoštění, za jehož účelem byl cizinec zajištěn, nebude moci být realizováno, není možné cizince zajistit. Pokud by cizinec v řízení o zajištění namítal nemožnost správního vyhoštění z některého z důvodů uvedených v §174a zákona o pobytu cizinců (zahrnujících i zdravotní stav), či by takové okolnosti byly správnímu orgánu známy, musel by se jimi v rozhodnutí o zajištění zabývat a předběžně posoudit, zda se nejedná o překážku realizovatelnosti vyhoštění, a tedy také překážku stěžovatelova zajištění.

[21] V nyní projednávané věci nebylo v rámci řízení před žalovanou pochyb o tom, že stěžovatel trpí zdravotními problémy. Žádné konkrétní skutečnosti (vyplývající zejm. z lékařského vyšetření, které mu dne 2. 1. 2018 žalovaná zprostředkovala), ani tvrzení samotného stěžovatele (viz protokol o podání vysvětlení ze dne 3. 1. 2018, čl. 16 správního spisu) však nenasvědčovaly tomu, že by aktuální zdravotní stav stěžovatele byl překážkou jeho zajištění, resp. jeho případného následného vyhoštění. Teprve v žalobě poprvé začal stěžovatel tvrdit, že žalovaná měla v napadeném rozhodnutí rovněž posoudit, zda je jeho zajištění možné s ohledem na to, že je osobou odkázanou na používání mechanického invalidního vozíku. Ze správního spisu nadto vyplývá, že ani v rámci řízení o správním vyhoštění svůj zdravotní stav stěžovatel neuváděl jako možnou překážku vycestování. Nelze proto vytýkat žalované, že se otázkou stěžovatelova zdravotního stavu zevrubněji v napadeném rozhodnutí nezabývala.

[22] Nejvyšší správní soud pro právě uvedené shledal nepřípadnou stížnostní námitku, že se žalovaná měla v napadeném rozhodnutí zabývat vhodností zajištění stěžovatele s ohledem na jeho zdravotní stav (umístění na invalidním vozíku) a dostupnou zdravotní péči v zařízení pro zajištění cizinců. Jak již výše uvedeno, tuto argumentaci stěžovatel v době před podáním žaloby neuplatňoval a ani z lékařských zpráv a z vyjádření samotného stěžovatele před žalovaným nevyplynula žádná taková skutečnost, která by zavdávala pochyby o možnosti stěžovatele zajistit s ohledem na jeho nepříznivý zdravotní stav, či dokonce pro jeho umístění na invalidním vozíku; o tom neměl podle obsahu správního spisu žalovaný v době svého rozhodování žádnou povědomost.

[23] Nejvyšší správní soud dospěl na podkladě výše uvedených skutečností ve shodě s městským soudem k závěru, že žalovaná nepochybila, zajistila-li stěžovatele podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Je nesporné, že stěžovatel nevycestoval z území České republiky v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění ze dne 30. 11. 2017, č. j. KRPA-439874-16/ČJ-2017-000022. Žalovaná v napadeném rozhodnutí dostatečně zvážila možnost uložení zvláštních opatření za účelem vycestování podle § 123b zákona o pobytu cizinců, přičemž dospěla ke správnému závěru o jejich nevyužití, a rovněž nepochybila ani při posouzení možnosti stěžovatelova zajištění s ohledem na jeho zdravotní stav.

VII.

[24] Ze všech výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není opodstatněná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[25] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 téhož zákona. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly, soud jí proto náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[26] Stěžovateli byl již v řízení před městským soudem ustanoven advokát, který jej ve smyslu § 35 odst. 9 s. ř. s. zastupuje i v řízení o kasační stížnosti; odměnu za zastupování a jeho hotové výdaje hradí stát. Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci stěžovatele odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů ve výši 4.114 Kč. Tato částka sestává z odměny za jeden úkon právní služby spočívající v sepsání kasační stížnosti ve výši 3.100 Kč podle § 7 bodu 5, ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a z částky 300 Kč představující náhradu hotových výdajů s tímto úkonem související (§ 13 odst. 1 a 3 advokátního tarifu). Jelikož zástupce stěžovatele doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna za zastupování o tuto daň ve výši 21 %, tedy o 714 Kč. Celková částka bude zástupci stěžovatele vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu v přiměřené lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 27. března 2019

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu